

România liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Sedința jubiliară a Marii Adunări Naționale închinată Centenarului Unirii Țărilor Române

Cuvîntarea tovarășului CHIVU STOICA

O sărbătorească adunare

A cum un secol, peste 30.000 de locuitori din București și țărani din împrejurimi, mii de oameni s-au adunat pe dealul Mitropoliei, printr-o sărbătoare jubiliară, sărbătorind un secol de luptă pentru libertate și unitate. Așa a fost în ziua de azi, un moment din istoria noastră, un moment din istoria poporului nostru, un moment din istoria patriei noastre.

24 ianuarie 1959. În celălalt Marii Adunări Naționale a R.P.R. în această zi, orele dimineții, a fost sărbătorită victoria populară obținută acum 100 de ani.

O privire aruncată asupra băncilor de la parter, te face să realizezi că aici se desfășoară o sărbătoare deosebită. Aici se desfășoară o sărbătoare deosebită. Aici se desfășoară o sărbătoare deosebită.

În sala centrală, erau membrii corpului diplomatic. Au luat parte ambasadorii: R. P. Chineze — Ke Bo-nian, Uniunii Sovietice — A. A. Epișev, R. Cehoslovace — Ivan Rohal Iktu, R. P. Ungară — Ferenc Kelen, Greciei — Antonios Poupouras, Turciei — Celal Tavil Karasapan, R.P.D. Coreene — Kim Ben-Dik, R. P. Polone — Janusz Zambrzycki, R. P. Franceze — Jean-Marie Lecomte, R. P. Germană — Wilhelm Bick, ministrul — Haillet — Francesco Lo Faro, Elveției — Pierre François Brügger, S.U.A. — Clifton Wharton, Franței — Jacques Emile Paris, Insuccesului cu afaceri al Belgiei — Jean Leroy, în sfârșit cu afaceri ad-interim al Finlandei — Matti Pyrkko, Danemarcei — Niels Helmer Haugstad, R. D. Vietnam — Nguyen Minh Chung, Marii Britanii — A. J. Wilton, Israelului — Ariel Harel, Milko Harizanov, prim secretar al Ambasadei R. P. Bulgariei, Rudolf Aizel și alți membri ai corpului diplomatic.

Ceasul din incinta palatului a arătat ora 10, în sala au sosit conducătorii partidelor și statului nostru. Asistența, în picioare, lea lăsat o căldură și entuziasm primare. Apoi, în sala din dreapta incintei au luat loc tovarășii: Gh. Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, general de armată Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, general colonel Alexandru Drăghici, Alexandru Moghioros, Dumitru Coltu, Leonie Răutu, general colonel Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, Janos Fazekas, Vladimir Gheorghiu, Alexandru Birlădeanu, Atanase Joja.

În partea centrală, erau membrii corpului diplomatic. Au luat parte ambasadorii: R. P. Chineze — Ke Bo-nian, Uniunii Sovietice — A. A. Epișev, R. Cehoslovace — Ivan Rohal Iktu, R. P. Ungară — Ferenc Kelen, Greciei — Antonios Poupouras, Turciei — Celal Tavil Karasapan, R.P.D. Coreene — Kim Ben-Dik, R. P. Polone — Janusz Zambrzycki, R. P. Franceze — Jean-Marie Lecomte, R. P. Germană — Wilhelm Bick, ministrul — Haillet — Francesco Lo Faro, Elveției — Pierre François Brügger, S.U.A. — Clifton Wharton, Franței — Jacques Emile Paris, Insuccesului cu afaceri al Belgiei — Jean Leroy, în sfârșit cu afaceri ad-interim al Finlandei — Matti Pyrkko, Danemarcei — Niels Helmer Haugstad, R. D. Vietnam — Nguyen Minh Chung, Marii Britanii — A. J. Wilton, Israelului — Ariel Harel, Milko Harizanov, prim secretar al Ambasadei R. P. Bulgariei, Rudolf Aizel și alți membri ai corpului diplomatic.

Tovarăși deputați și deputate,

Poporul nostru sărbătorește astăzi împlinirea unui veac de la înființarea Unirii Țărilor Românești cu Moldova, eveniment istoric de mare însemnătate în viața noastră, care a făcut cu putință ca în geografia politică a Europei să apară numele unui nou stat, numele scump al patriei noastre — România.

Cinstim aici, în sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale, amintirea luptei pline de eroism și patriotisme, luptă dăruită de masele populare din orașe și sate, care legau de idealul înființării Unirii națiunile lor de a dobândi nealtruirea față de imperiul otoman, de a scutura jugul robiei boierilor; cinstim amintirea chipurilor luminoase ale patrioților care, făcându-se purtători ai năzuințelor poporului, au luptat cu abnegație pentru Unire.

Printre glorioasele tradiții de luptă ale poporului român, Unirea de acum un veac a Țărilor Române ocupă un loc de cinste. Sînt treze în conștiința poporului vremurile cînd era asuprit și exploatat. Astăzi, cînd acestor vremuri negre li s-a pus capăt pentru totdeauna, cînd oamenii muncii eliberează constrînsurile nouă, socialiste, și ridică patria pe culmile cele mai înalte ale progresului, tradițiile luptei pentru libertate și o viață mai bună mobilizează pe muncitori, țărani, intelectuali la muncă la susținerea pentru dezvoltarea cuceririlor dobîndite, pentru înflorirea patriei socialiste — Republica Populară Română — pentru fărîmarea unei vieți îmbelsugate, luminoase a întregului popor muncitor, pentru sporirea contribuției aduse la întărirea forțelor pacii și socialismului în lume. (Aplauze).

Unirea Țărilor Românești și a Moldovei într-un stat național unic a fost rezultatul firească al întregii istorii precedente a poporului român, urmare a acelei „lucrări a veacurilor” despre care a vorbit atât de frumos Nicolae Bălcescu.

Formate ca state feudale de sine stătătoare, Țara Românească și Moldova au continuat să fie veacuri în sir, datorită condițiilor în care s-au dezvoltat și a diversilor factori care au acționat în acea vreme, formațiuni statale separate. Deși poporul român a luptat cu eroism împotriva coteropilor, Țările Române, mai ales din cauza despărțirii lor, au putut fi subjugate în cele din urmă de imperiul otoman.

Dar aceste împrejurări vitrege n-au putut împiedica să se dezvolte în conștiința poporului român, atât de o parte a Carpaților — în Țara Românească și Moldova — cît și de cealaltă parte — în Transilvania — ideea unității de neam și de limbă, care și-a găsit o expresie plină de vigoare și în scrierile ereticilor și ale altor cărturari, în folclorul nostru și în bogăția.

Ideea unității naționale s-a conturat tot mai clar în conștiința poporului, în procesul de descompunere a orînduirii feudale și de dezvoltare a capitalismului.

Aspirațiile masei spre Unire se împlineau strîns cu lupta lor pentru înlăturarea îndoitului jug, al coteropilor turci și al boierilor — „turcii dinăuntru” — cum li mai numeau țărânii.

Clasicul marxism-leninismului pornește de la faptul că dezvoltarea forțelor de producție și a relațiilor capitaliste necesită lărgirea întinse, nite și centralizate din punct de vedere al organizației de stat, au arătat că procesul de lichidare a feudalismului și de dezvoltare a capitalismului este, în același timp, procesul constituirii popoarelor în națiuni. În țările române relațiile capitaliste au început să se dezvolte mai rapid în primele decenii ale secolului al XIX-lea, odată cu intensificarea schimbului de mărfuri, cu creșterea numărului lucrătorilor prin refugierea clăcășilor la orașe, odată cu dezvoltarea industriei. Recensămîntul stabilității meșteșugurilor din anul 1863 înregistra creșterea în perioada 1850—1863 de aproape trei ori a numărului întreprinderilor față de perioada 1850—1840.

Dezvoltarea forțelor de producție, progresul economic și social erau fructele înșă de menținerea formelor feudale de exploatare, de fărîmătură statală feudală, de dominația otomană. În lupta pentru înlăturarea acestor frîne o etapă importantă era fărîmarea statului național unitar. Ideea înființării unității naționale a prins rădăcini puternice în masele largi și s-a transformat într-o putere toamnă pentru că ea corespundea cerințelor țegilor obiective ale dezvoltării societății.

Un mare rol în dezvoltarea conștiinței naționale a poporului român l-a avut activitatea culturală, care în această perioadă începe să se dezvolte puternic. O bogată viață culturală pulsa în centre importante ca București, Iași, Craiova, Blaj, Cluj. Oamenii de cultură cei mai luminați miltau intens pentru unitate națională. În mod semnificativ M. Kogălniceanu în Moldova și N. Bălcescu în Țara Românească au inițiat publicistic inițiativa de „Dacia literară” și „Magazin istoric pentru Dacia”. În Ardeal, August Trebnița, Laurian, Al. Popu Ilarian și alții au jucat un rol de seamă în întărirea conștiinței naționale a romînilor.

În timpul revoluției din 1848, din Țara Românească ideea Unirii celor două țări, deși n-a figurat în programul oficial al revoluției, a fost propagată prin presă, cuvîntări, lînd susținută cu căldură de aripa cea mai înaltă a mișcării revoluționare. După înfrîngerea revoluției, democrații revoluționari N. Bălcescu arăta referitor la cauzele înfrîngerii: „...că revoluția căzu astfel... căuza fu că avea un caracter mic, că se mișca într-o sferă prea intimă...”. De aci desprîndea el cerința cea mai de seamă a viitoare revoluții, la care pregătire chema poporul: „Acesta conștient de putere de care avem nevoie nu putem găsi decît în solidaritatea tuturor romînilor într-o singură nație”. Vorbind despre „Unitatea și libertatea națională” Bălcescu dădea

acestei idei un conținut profund, în sensul „domniei democrației”, al „domniei poporului prin popor”. Operă de pregătire a poporului pentru înființarea idealului unității naționale l-a închinat el una din principalele sale scrieri: „România sub Mihai Vodă Viteazul”, M. Kogălniceanu, în lucrarea „Dorințele partidului național în Moldova” scrisă în 1848, care caracteriza Unirea Moldovei și a Țărilor Românești drept „chela de boltă” a tuturor reformelor ce se preconizau în amîndouă țările.

Moștenirea ideologică a revoluției din 1848 a influențat direct pe luptătorii pentru Unire din 1859.

Purtătorii cei mai hotărîți ai ideii Unirii erau masele populare. Țărînimia, care de-a lungul veacurilor duse pe umerii ei greul luptelor pentru libertate și independență, a îmbrățișat cu entuziasm cauza unirii naționale. Ea lega de unire nădejdea ei scumpe de a se elibera din jugul boierilor, împotriva cărora se ridicase cu o dată în decursul istoriei. După înfrîngerea revoluției din 1848, situația țărînimii se înrăutățise și mai mult. Jălbă și propuneri prezentate în Divanul ad-hoc al Moldovei de deputații țărînilor clăcași înfățișau cît se poate de expresiv starea de neajutorat în care ajunseser țărînimii: „Că plîm în ziua de astăzi toate ar-cinele cele mai grele numai asupra noastră au fost puse și noi mai nici de unele bunuri ale țării nu ne-am îndulcit, iară a lili fără să fie supuși la nici o povară, de totă mîna țării s-au bucurat... că noi biruri grele pe cap am plătit, oameni de noștre numai noi am dat... belicuri, potveri și havelale numai noi am făcut; boiercuri, zile de meremet numai noi am îndelînit; clăca de vote și fără de vîle numai noi am dat... Cîtu-i Dumănea de mare și de largă curge rîul sudorilor noastre... iar noi, nici rînduială, nici dreptate n-am avut. Cînd ne-am jălit, cînd ne-am tînguit, păsările cînd ne-am spus ispravnicul ne-a bătut, privighetorul ne-a bătut, jandarmul ne-a bătut, zăpceul ne-a bătut, vîtăselul ne-a bătut, vechiul ne-a bătut, posesorul ne-a bătut, holerul de moșie ne-a bătut... Boli și vaca, muncă ostentilor noastre nu știam de sint ale noastre; pulul și gîina laptele de la gura copiilor noștri de multe ori cu îndreptul ni s-a luat!”.

Jălbă exprima lîmpe de aștepta Țărînimia de la Unire pentru îmbunătățirea soartei ei: „pe viitorime să-leșul să fie și el pus în rîndul oamenilor, să nu mai fie ca pînă acum asămîniul cu dobitoacele necuvîntătoare... toate belicurile scrise și necrîșe în legi, toate havelale precum și birul pe cap să fie pentru totdăuna abolite. În locul tuturor acestora să se pue un singur bir pe averea fiecărui fărăosebire în țeară.”.

Apoi suspinul, durerea noastră, de toate zilele, dorința cea mai mare, este căderea boiercurii... Vroim să scăpăm, vroim să ne răscumpărăm de robia în care sîntem, vroim să ne răscumpărăm să nu mai fim ai nimănui, să fim numai ai țării și

(Continuare în pag. 2-a)

Plecarea delegației P. M. R. care va participa la lucrările celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S.

La 24 ianuarie a plecat spre Moscova, delegația Partidului Muncitoresc Român care va participa la lucrările celui de al XXI-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Din delegație fac parte tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Nicolae Ceaușescu și Leonie Răutu.

Împreună cu membrii delegației a plecat la Moscova și ambasadorul Uniunii Sovietice la București, A. A. Epișev.

La plecare în gara Băneasa, membrii delega-

ției au fost conduși de tovarășii Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Alexandru Drăghici, Alexandru Moghioros, Constantin Pirvulescu, Dumitru Coltu, general colonel Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, Ion Gh. Maurer, Janos Fazekas, Vladimir Gheorghiu, Alexandru Birlădeanu, Atanase Joja, membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului, conducători ai organizațiilor obștești, activiști de partid și de stat.

Au fost de față membrii Ambasadei Uniunii Sovietice la București. (Agerpres)

Unirea sistemelor energetice ale Moldovei, Munteniei și Transilvaniei

Un eveniment important petrecut în ziua sărbătoririi Centenarului Unirii Țărilor Române a subliniat și mai mult semnificația acestei mari sărbători a poporului nostru: muncitorii trusului de construcții și montaj energetic al Ministerului Industriei Grele au realizat prin intermediul liniei de 110 kilovolți Focșani—Buzău—Ploiești UNIREA SISTEMULUI ENERGETIC AL MOLDOVEI CU CEL AL MUNTEINIEI ȘI TRANSILVANIEI. La ora 13.50

localitățile petroliere de pe Valea Prahovei au început să primească energie electrică și de la marile centrale construite în Moldova în anul pterilor populare. În acest fel s-au creat posibilități pentru introducerea și îmbunătățirea alimentării cu energie electrică a numeroase localități alitate în apropierea traseului celor aproape 150 km. cîrmăsoară linia.

INTRAREA ÎN FUNCȚIUNE A NOII LINII DE ÎNALTĂ TENSIUNE

Ieri, în Piața Unirii din Capitală

Orașul întreg a fost ieri pe strădă ca în zilele de mare sărbătoare ale poporului nostru. S-a nimerit și o zi frumoasă, caldă, de s-au topit de-a binelea și gheața și zăpada de pe străzi și de pe acoperșuri. Au picurat strășile cu primăvara.

După amiază, arterele ce dăceau în Piața 28 Martie au cunoscut o animare rară. Bucureștenii nu-și amintesc să mai fi văzut vreodată piața aceasta atît de plină de lume.

Un cal alb își face apariția deschizind drum în mulțime călăreților și motocicletilor care aduc stațeta Centenarului Unirii de la Iași. Și după ce este citit mesajul, la acordarea, la trompete, la fîniară și la marș de lăutari se cîntă Hora Unirii. Iar oamenii se prind în joc. La început e mai greu. N-au unde în-tinde hora, dar pînă la urmă se face loc și lîngă fetele cu maramă de borangiu galben ca grîul coapt de vară care leagă primele hora se

Manifestările programate în după amiază zilei în vederea sărbătoririi Centenarului Unirii Țărilor Române au început odată cu deschiderea mitingului în cadrul căruia tov. Dumitru Diaconescu, președintele sfatului popular al Capitalei a dat citire decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale cu privire la schim-

barea denumirii de pînă acum a pieței. Din ziua de 24 ianuarie 1959 piața 28 Martie se va chema Piața Unirii, închinată astfel în istoria zina împlinirii a 100 de ani de la înființarea acelei națiuni spre unitate pe care au avut-o romînii de aici și de dincolo de Milcov, în-faptulă dobîndită la 1859 de către masele populare, avînd alături de ele mintile luminate ale intelectualilor progresiști.

„Piața a rămas la lumina reflec-toarelor și a becurilor electrice plină de lume, plină de cîntec. Cît or mai fi stat acolo bucureștenii nu știu. Am plecat la redacție să scriu reportajul.

ELISABETA PETREANU

Foto: NICU VAELE

Cuvîntarea tovarăşului Chivu Stoica

... războiă împotriva sa, pe cârmă
mai înainte ale progresului. (A-
rize, urale).

războiă acumipa noastră patrie —
publica Populăre Română! (Aplau-
războiă Partidul Muncitoresc Ro-
fora conducătoare a poporului
pente pentru socialism! (Aplauzuri)

regime pedepselor privative de libertate pînă la 3 ani inclusiv pronunțate de instanțe pentru infracțiunile prevăzute de o serie de articole ale Codului Penal și Codului Justiției Militare.